

Zəngilanın yeni inkişaf tarixi yazılır

Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyev və birinci xanım Mehriban Əliyeva oktyabrın 20-də Zəngilan rayon ictimaiyyətinin nümayəndələri ilə görüşüblər.

AZƏRTAC xəbər verir ki, rayon ictimaiyyətinin nümayəndələrini salamlayan **Prezident İlham ƏLİYEV** dedi:

- Xoş gəlmisiniz Zəngilana. Uzun fasilədən sonra - 27 il erməni işğalından sonra artıq Zəngilan Vətənə qayıtdı, qayıtdı. Şanlı Ordumuz qəhrəmanlıq göstərərək Zəngilan şəhərini və bir neçə kəndi məhz düz bir il bundan əvvəl işğalçılardan azad etdi və beləliklə, 27 illik işğala son qoyuldu. İndi mən "Xoş gəlmisiniz" deyirəm, çünki mən sizi dəvət etmişəm ki, bu gözəl tarixi birlikdə burada qeyd edək. Amma bundan sonra mən Zəngilana gələndə zəngilanlılar "Xoş gəlmisiniz" deyəcəklər.

Milli Məclisin deputatı **İmamverdi İSMAYILOV**:

- Cənab Prezident, sağ olun. Möhtərəm cənab Prezident, hörmətli Mehriban xanım, icazə versəydiniz, Sizi qədim Zəngəzurumuzun bu dilbər guşəsi olan Zəngilanda salamlaydıq. Siz bizi artıq məcburi köçkünlükdən çıxarmısınız. Zəngilan çox bərəkətli torpağa malik olan bir diyardır, gözəl meşələri, təbii sərvətləri, filiz yataqları, çayları və dünyada ikinci, Avropada birinci olan təbii çinar meşələri - saymaqla qurtaran deyil. Amma cənab Prezident, vaxt var idi ki, biz gəlirdik Horadizə, sonra da Cocuq Mərcanlıya, oradan həsrətlə boylanırdıq öz yurdu-muza. Amma tələyin hökmünə bax, dünən ayağımızla gələ bilmədiyimiz, maşınımızla gələ bilmədiyimiz diyarımıza indi hətta müasir hava limanı olan təyyarələrimizlə gələ bilirik. Çox sağ olun, var olun. Arzularımızdan Qarabağdakı realığa gəldik. Gördüklerimiz düşüncələrimizi çox geridə qoyub. Bu gün Ulu Öndərimiz, böyük tarixi şəxsiyyət olan Heydər Əliyevin ruhu şaddır. Çünki zəngilanlılar Heydər Əliyevin xilaskarlıq missiyasını heç vaxt unutmuşlar və unutmayacaqlar. Əgər o, böyük tarixi şəxsiyyət olmasaydı, 1993-cü ildə zəngilanlılar özünü Araza vurur, yolları hər yerdən bağlanmış və Araza qərğ olmuş camaat növbəti Xocalı sakinlərinin taleyini yaşayacaqdı. İndi tələyin ədalətli məntiqinə baxın. Heydər Əliyev zəngilanlıların xilaskarı oldu, Siz isə Zəngilanın xilaskarı oldunuz.

Prezident İlham ƏLİYEV:

- Zəngilan, doğrudan da, çox füsunkar təbiətə malik olan bir diyardır. Mən ilk dəfə Zəngilana keçən ilin sonlarında gəldim, dekabr ayında və o vaxt heyran oldum bu diyara. Əzəmətli dağlar, yaşıl meşələr, çaylar, iqlim - bura, doğrudan da, Azərbaycanın ən gözəl yerlərindən biridir və məqsədiniz də odur ki, Zəngilani yenidən quraq. Çünki köhnə Zəngilandan bir şey qalmayıb. Siz indi görürsünüz, mənfur düşmən demək olar ki, bütün binaları dağıtmışdır. Bir neçə bina qalıb ki, orada hərbiçilər yerləşirdi. Qalan bütün binaları, bütün kəndlərin binalarını bir məqsədlə dağıtmışlar ki, biz buraya qayıtmayaq. Amma biz qayıtmışıq, şanlı Ordumuz düz bir il bundan əvvəl Azərbaycan bayrağını Zəngilanda qaldırdı və düşməni bu torpaqlardan qovdu. Zəngilan azad olunandan sonra artıq yolumuz Qubadlıya açıldı və beş gün sonra Qubadlı azad olundu, ondan sonra da Laçın dəhlizinə çıxdıq. Laçın dəhlizinə çıxdıqda demək olar ki, düşmən də bildi ki, artıq müqavimət göstərməyin mənası qalmayıb.

Amma indi Zəngilanın yeni dövrü başlayır və şəhərin baş planı artıq hazırlanır. Bir xarici şirkət müsabiqədə qalib gəldi və hesab edirəm ki, yaxın aylarda baş plan təqdim ediləcək. Bütün bu təbii gözəlliklərə əlınaraq müasir, çox gözəl bir şəhər qurulacaq, həmçinin də kəndlər. Siz də bilirsiniz ki, azad edilmiş bütün torpaqlarda birinci "ağıllı kənd" layihəsi məhz Zəngilan rayonunda həyata keçirildi.

Prezident İlham ƏLİYEV:

- Cənab Prezident, dünyanın bir çox aparıcı dövlətləri indi Azərbaycanın herb modelini öyrənir. Özü də o model ki, Zəfər tarixi modelidir və dərsliyi düşüb. Siz Qarabağın və Zəngəzurun xilaskarı, Ali Baş Komandan kimi Azer-

baycan dövlətini də, Azərbaycan Ordusunu da, Azərbaycan xalqını da müzəffər edən tarixi şəxsiyyət olaraq öz adınızı tarixə qızıl hərflərlə yazdırdınız.

Prezident İlham ƏLİYEV:

- Sağ olun.

İmamverdi İSMAYILOV:

- İyirmi birinci əsrdə indiyədək görünməmiş tarixi möcüzə yaratdınız. Bu Qələbənin müəllifi, memarı özünüzsünüz. Ona görə də biz hamımız, bütün Azərbaycan xalqı Sizi çox istəyir və qəlbənə sevir.

Prezident İlham ƏLİYEV:

- Sağ olun. Bu, hamımızın qələbəsidir, Azərbaycan xalqının qələbəsidir. Çünki xalqımız işğal dövründə əyilmədi, vəziyyətlə barışmadı, öz doğma torpaqlarını unutmadı. Hətta bu torpaqları görməyən gənclər də bu torpaqları azad edilməsi eşqi ilə yaşamaşlar və ölüme gedən də məhz onlar oldu. Birinci sırada gedən məhz o uşaqlar idi ki, işğaldan sonra dünyaya gəliblər və bəlkə də işğal dövründə onların 5-10 yaşları var idi. Yeni bu, onu göstərir ki, xalqımız müqəddəs Zəfər gününü gözləyirdi, bütün çətinliklərə, əzab-əziyətlərə baxmayaraq, bu günü gözləyirdi və inanırdı ki, bu gün gələcək və biz də, sadəcə olaraq, bütün xalqımızı səfərbər etmək, gəncləri vətənpərvərlik ruhunda tərbiyə etmək üçün səylər göstərdik. Əlbəttə ki, ordumuzu gücləndirdik, iqtisadiyyatı gücləndirdik, beynəlxalq mövqələrimizi genişləndirdik və istədiyimizə nail olduq, tarixi ədalətə nail olduq. Bu gün sizinlə barəbər buradayıq. Mən dördüncü dəfədir ki, Zəngilana gəlirəm. Dekabr ayında gəlmişdim, o vaxt vəziyyətlə tanış olduq. Ondən sonra fevral ayında gəlmişdim, o vaxt ermənilər tərəfindən bir çox hissəsi dağıdılmış Bəsitçay qoruğunda çinar ağacları ekdik. Aprel ayında gələndə hava limanının təməli qoyuldu. İndi oraya baş çəkdik, artıq zolağın torpaq işləri hazırlanır. Bilirsiniz ki, sovet vaxtında Zəngilanda hava limanı yox idi. Amma indi neinki hava limanı, beynəlxalq hava limanı olacaq və Zəngilan ölkəmizin nəqliyyat-logistika

mərkəzinə çevriləcək. Çünki Zəngəzur dəhlizi buradan keçir, dəmir yolu, Horadiz-Ağbend avtomobil yolu tikilir. Zəngəzur dəhlizinin açılması ilə bağlı son hadisələr onu göstərir ki, istədiyimizə nail oluruq. Birinci mərhələdə Ermənistan tərəfi müqavimət göstərsə də, indi özləri artıq buna razılışıblar. Burada, əlbəttə ki, yumşaq desək, bizim rolumuz az deyil. Ona görə artıq avtomobil yolunun açılış məsələsi həll olunur, dəmir yolu məsələsi həll olunur. Bu gün Moskvada Azərbaycan, Rusiya, Ermənistan baş nazirlərinin müavinləri növbəti dəfə görüşəcəklər və bizim mövqeyimiz orada bir daha səslənəcək. Beləliklə, Zəngilanda müasir logistika-nəqliyyat mərkəzi, yük təyyarələri, səmişin təyyarələri, dəmir yolu qovşağı, avtomobil yolları - bütün infrastruktur qurulacaq, paralel olaraq təbiətin qorunması, çayların qorunması. Bilirsiniz ki, Oxçuçayın ermənilər nə günə qoymuşlar. Oxçuçay təbii fəlakət zonasıdır. Oradan götürülən analizlər göstərir ki, zərərli maddələrin həcmi normadan bəl-

kə də 10 dəfə, 20 dəfə artıqdır. Biz bu çayları təmizləyəcəyik və buraya, Horadiz-Ağbend avtomobil yolu tikilir. Zəngəzur dəhlizinin açılması ilə bağlı son hadisələr onu göstərir ki, istədiyimizə nail oluruq. Birinci mərhələdə Ermənistan tərəfi müqavimət göstərsə də, indi özləri artıq buna razılışıblar. Burada, əlbəttə ki, yumşaq desək, bizim rolumuz az deyil. Ona görə artıq avtomobil yolunun açılış məsələsi həll olunur, dəmir yolu məsələsi həll olunur. Bu gün Moskvada Azərbaycan, Rusiya, Ermənistan baş nazirlərinin müavinləri növbəti dəfə görüşəcəklər və bizim mövqeyimiz orada bir daha səslənəcək. Beləliklə, Zəngilanda müasir logistika-nəqliyyat mərkəzi, yük təyyarələri, səmişin təyyarələri, dəmir yolu qovşağı, avtomobil yolları - bütün infrastruktur qurulacaq, paralel olaraq təbiətin qorunması, çayların qorunması. Bilirsiniz ki, Oxçuçayın ermənilər nə günə qoymuşlar. Oxçuçay təbii fəlakət zonasıdır. Oradan götürülən analizlər göstərir ki, zərərli maddələrin həcmi normadan bəl-

Şübhəm yoxdur, bunu sizinlə birlikdə edəcəyik və sizin də məsləhətinizə ehtiyac olacaq. Ona görə ki, baş plan təqdim olunandan sonra gərəkdir ictimaiyyət də öz fikrini desin. Çünki siz - burada yaşamış insanlar yaxşı bilirsiniz, harada nə olub. Yəqin siz bu dağıntıları görüb yadınıza salırsınız ki, burada nə olub.

İmamverdi İSMAYILOV:

- Cənab Prezident, xatırlamasam günah olar, bizim Zəngilan rayonunun ərazisində böyük Mincivan stansiyası yerləşirdi. Sovetlər dönəmində oraya hansı qatarlar gəlirdi - Bakı-Qafan, Bakı-Noraxən, Bakı-Mincivan. O qatarlar bizim arzularımız idi. Bu yerlərin, yurdların insanları öz vaxtını, zamanının ölçüsünü o qatarların hərəkət qrafiki ilə qururdular. İndi Siz Azərbaycanın demir yollarını Zəngəzura və dünyaya açırırsınız. Tezliklə o yollarla böyük qatarlar gələcək. Bu qatarlar Azərbaycanı dünya ilə qovuşduracaq. Bu da Sizin böyük quruluş əzminizdən xəbər verir.

Prezident İlham ƏLİYEV:

- Mən birinci dəfə gələndə Min-

civan gəldim, orada dəmir yolu stansiyasının öndə Azərbaycan xalqına müraciət etdim. Orada demək olar ki, hər şey dağıdılıb. Bir şey yoxdur, dəmir yollarını onlar çoxdan dağıyıb aparmışdılar. O relslərdən tank əleyhinə istehkamlar qurulmuşdu. Stansiyanın binası da tamamilə dağılmış vəziyyətdə idi.

İmamverdi İSMAYILOV:

- Cənab Prezident, Siz Mehriban xanımla qoşa qanad kimi Azərbaycanın bütün kəndlərini, Zəngəzuru, Qarabağı diyar-diyar gəzmisiniz, qarış-qarış gəzib ziyarət etmişsiniz. Ən vacibi nədir? Siz o kəndləri, toponimlərin qədim adlarını bilirsiniz, bərpə edirsiniz, onları bizə öyrədirsiniz, həm də tarixi ədalət bərpə edirsiniz. Bu, çox vacib amildir. Çünki bizim tariximizdə bunlar unudulmuş məqamlardır. Biz bunları bərpə etməliyik. Ona görə də biz Sizə böyük minnətdarlığımızı bildiririk.

Prezident İlham ƏLİYEV:

- Çox sağ olun, buradan Naxçıvana yol açılacaq. Oradan da Türkiyəyə, oradan da Avropaya.

Əməkdar artist **Almaz ORUCOVA:**

- İcazə verin, mən dayandığı-mız bu torpağın müqəddəsliyini, şərəfini, qürurunu, dünyada başımızın ucaltığını bizə təqdim etdiyiniz üçün Sizə dərin, sonsuz minnətdarlığımı çatdırıram.

Prezident İlham ƏLİYEV:

- Sağ olun. **Almaz ORUCOVA:** - Bir az əvvəl mən doğma ocağıma gəldim.

Prezident İlham ƏLİYEV:

- Haradadır, sizin eviniz burada idi?

Almaz ORUCOVA:

- Bəli, bir az qabağa gedib so-

la çıxırsan, bizim evimizdir.

Prezident İlham ƏLİYEV:

- Ev qalıb, yoxsa dağıdılıb?

Almaz ORUCOVA:

- Heç nə qalmayıb, bir az yer qalıb, daş qalıb. O doğma hissələri, o şirin hissələri, o xatirələri yaşamağı heç nə ilə əvəz edə bilmərəm. Siz bizim başımızı dünyada uca etdiniz. Azərbaycan Ordusunun, Azərbaycan xalqının dəyəri bir sərkərdəsinin olduğunu göstərdiniz. Var olun, sağ olun. Varlığınızla, sağlığınızla hər zaman bu xalqın, bu Ordunun başında olarsınız.

Prezident İlham ƏLİYEV:

- Çox sağ olun, sizə təşəkkür edirəm.

Sakin:

- Cənab Prezident, Elnur mənə dedi ki, kamaçanı gətirmişsiniz. Mehriban xanım, dedim ki, kamaçasız Zəngilana gəlmək olmaz. Almaz Orucova ilə birlikdə gözəl sürpriz hazırlayıblar.

Əməkdar artist Elnur ƏHMƏDOV:

- Doğma Zəngilan torpağında Sizi salamlayıram, Mehriban xanımı ürəkdən salamlayıram. Mən bu torpaqda dünyaya göz açmışam, məhz daşıyıcısı olduğum bu sənəti Zəngilan rayonunun Məmməd-bəyli kəndində sevmişəm. Allah Sizləri var ələsin. Mehriban xanım mən məxsusi təşəkkürümü bildirirəm ki, bizim muğamımızın dünyaya inteqrasiya olunmasında məxsusi xidmətləri var.

Cənab Prezident, biz "Qarabağ" muğam qrupu olaraq xanəndə, Xalq artisti Məsum İbrahimoğlu, sənət dostlarımız Elçin Həşimov və Kamran Kerimov ilə birgə dünyanın demək olar, elə bir ölkəsi yoxdur ki, orada konsert proqramı ilə çıxış etməyək.

Zəngilanın yeni inkişaf tarixi yazılır

Amma hər birimizin böyük arzumuz, bizim üçün dünyanın ən böyük səhnəsi Siz başda olmaqla, Mehriban xanım başda olmaqla Şuşada Cıdır düzündə keçirilən "Xarıbülbül" festivalı idi. Çünki bizim üçün ondan böyük, şərəfli gün yox idi. Cənab Prezident, hörmətli Mehriban xanım, mənim ən böyük arzum o idi ki, anadan olduğum o kənddə, uçmuş da olsa, o evdə kamañçamın səsi gəlsin.

Sakin:

- Kamañçanın səsi gəlsin.

Elnur ƏHMƏDOV:

- O şəraiti bizə yaratdığınıza görə Sizə dərin təşəkkürümü bildirirəm.

Almaz Orucova Elnur Əhmədovun müşayiəti ilə muğam ifa edir.

Sakinlər:

- Sağ olun.

Almaz ORUCOVA:

- Çox sağ olun, Mehriban xanım.

Prezident İlham ƏLİYEV:

- Salam, necəsiniz? Bu kişini tanıyırsan, Mehriban?

Birinci xanım Mehriban ƏLİYEV:

- Salam, necəsiniz? Şəhriyar Məmmədovun atasıdır?

Prezident İlham ƏLİYEV:

- Şəhriyar Məmmədovun atasıdır.

Birinci xanım Mehriban ƏLİYEV:

- Xoş gördük.

Prezident İlham ƏLİYEV:

- Şəhriyar necədir?

Həmid MƏMMƏDYAROV:

- Çox sağ olun. Hər şey gözəldir, sağ olun.

Prezident İlham ƏLİYEV:

- Sağ ol.

Sakin:

- Cənab Prezident, mən də təşəkkür edirəm. Biz 26 il idi, həmişə oktyabrın 20-dən başlayaraq dost-tanışla müzakirə edirdik ki, Zəngilanın işğalı günü gəlir, nə edək, nə tədbir keçirək? Daim o qəmi, qüssəni yaşayırdıq. Sağ olun ki, biz bu gün artıq Zəngilanın işğaldan azad olunmasının bir illiyini qeyd edirik. Siz az öncə qeyd etdiniz ki, Zəngilan böyük neqliyat dəhlizinə çevrilir və bu, bölgənin inkişafına çox böyük təsir göstərəcək. Dünyanın super gücləri bu gün neqliyat dəhlizləri uğrunda mübarizə aparırlar. Siz böyük işlərə imza atmışınız. Bütün zəngilanlılar, bütün Azərbaycan bu işdə Sizə uğurlar arzulayır. Biz Sizi həmişə dəstəkləyirik, yanınızdayıq. Uğurlar arzulayırıq. Çox sağ olun.

Prezident İlham ƏLİYEV:

- Sağ olun. İşğal tarixi artıq tarixdə qaldı, əbədi silindi. İndi yeni tarix var - 20 oktyabr tarixi.

Sakin:

- Əsas məsələ də odur. Bu gün Zəngilanın azad olunan günüdür, cənab Prezident. Zəngilana ən böyük payınız, ən böyük ərməğanınız budur. Sağ olun.

Sakin:

- Cənab Prezident, mən də Zəngilan gəncləri və idmançıları adından Sizə dərin təşəkkürümü bildirirəm ki, bizi görmədiyimiz bu ata-baba yurdumuza gətirib çıxardınız. Allah Sizə və işğalınızda kömək olsun, var olsun.

Professor Adilə ABBASOVA:

- Cənab Prezident, Sizə çox böyük minnətdarlığımızı bildiririk. Bu gözəl diyarda, odlar yurdu Azərbaycanımızın dilbər guşəsi olan Zəngilanda, qızıl Zəngilanda, azad Zəngilanda, zəngin Zəngilandaydıq. Bu hissələri Siz bizə yaşatdınız. Biz bu dəqiqə Sizə qürurla baxırıq. Sizinlə danışırıq, söhbət edirik. Çox

həyəcanlıyıq. Allah bizə bunu qismət etdi. Mən Sizə bütün zəngilanlılar adından minnətdarlığımı bildirirəm. Cənab Prezident, Siz Azərbaycan xalqının bütün arzularını yerinə yetirən böyük şəxsiyyətsizsiniz. Dünyanın heç bir yerində Sizin kimi dövlət xadimi görməmişik. Siz 44 günlük Vətən müharibəsi ərzində Qarabağ məsələsinin mümkün yetirdiniz, Azərbaycan xalqının başını uca etdiniz, Azərbaycanı əbədi yazdınız. İndi bizim nəsilən

qalanlardan biri mənəm. Atam da Zəngilan rayonunda çox işləyib, 14 il icraiyyə komitəsinin sədri olub. Demək istəyirəm ki, uşaqlıq illərim burada keçib. Siz Zəngilana bütün dünyaya tanıtdınız. Ulu Öndər Sizin haqqınızda belə deyirdi: "Mən ona özüm qədər inanıram və onun gələcəyinə çox böyük ümid bəsləyirəm". Siz hər bir azərbaycanlının Prezidentisiniz. Ata vəsiyyətini yerinə yetirdiniz, Azərbaycan xalqının başını uca etdiniz, Azərbaycanı əbədi yazdınız. İndi bizim nəsilən

Prezident İlham ƏLİYEV:
- Çox sağ olun, çox təşəkkür edirəm.
Adilə ABBASOVA:
- Bu haqda çox fikirləşmişəm, mənə elə gəlir, dünyada elə bir dövlət xadimi yoxdur ki, Sizin kimi ona özüm qədər inanıram və onun gələcəyinə çox böyük ümid bəsləyirəm". Siz hər bir azərbaycanlının Prezidentisiniz. Ata vəsiyyətini yerinə yetirdiniz, Azərbaycan xalqının başını uca etdiniz, Azərbaycanı əbədi yazdınız. İndi bizim nəsilən

azərbaycanlıların vətəndaş cəmiyyətində, Azərbaycan Assambleyasında bərabər iştirak etmişik.
Adilə ABBASOVA:
- Sizin fəaliyyətinizi mən hələ Moskvadan bilirdim, çox görmüşəm, eşitmişəm. Mənim yadımdadır, o cəmiyyət yaradılanda Ulu Öndər onunla maraqlanırdı. Azərbaycanlıların qurultayı keçirildi. Demək istəyirəm ki, Sizin Azərbaycanca bəxş etdiyiniz bu hissələr, bu sevinc xüsusi qeyd olunmalıdır. Mən ürəkdən danışan

adamam, bəlkə də bir az həyəcanla danışaram. Amma ürəkdən danışaram. Cənab Prezident, Sizi bütün Azərbaycan xalqı ürəkdən sevir. Siz dünyanın ən böyük mükafatına layiqsiniz.
Prezident İlham ƏLİYEV:
- Çox sağ olun. Ən böyük mükafatım bu gün burada Sizinlə bərabər olmağımdır.
Adilə ABBASOVA:
- Azərbaycan xalqının milli qüruruna çevrilən bir ifadə var: Qarabağ Azərbaycandır! Yaşasın Azərbaycan! Eşq olsun, eşq olsun!

Prezident İlham ƏLİYEV:
- Azərbaycan xalqına eşq olsun!
Adilə ABBASOVA:
- Eşq olsun Azərbaycan xalqına! Eşq olsun Ali Baş Komandanımıza, Prezidentimiz İlham Əliyevə!
Prezident İlham ƏLİYEV:
- Sağ olun. Çox sağ olun.
Sakin:
- Cənab Prezident, Vətən Müharibəsi Qəhrəmanı şəhid Surxay Noçuyevin atasıdır. Siz ona fəxri ad vermişiniz.

Zəngilanın yeni inkişaf tarixi yazılır

Əvvəli 5-ci səh.

Şəhid atası Əbdül NOÇUYEV:

- 44 günlük müharibə dövründə Sizin xalqa müraciətlərinizi mütəmadi olaraq izləmişik. Hər dəfə işğaldan azad olunan ərazilərin adları sadalandıqca bizim sevincimizin hədd-hüdudu olmayıb. Mənim oğlum, tabor komandiri kapitan Surxay Noçuyev Şuşa uğrunda gedən döyüşlərdə müharibənin 44-cü günündə qəhrəmancasına şəhid oldu.

Prezident İlham ƏLİYEV:

- Allah rəhmət eləsin!
Əbdül NOÇUYEV:
- Siz müvafiq sərəncamınızla ona Vətən Müharibəsi Qəhrəmanı adı veriniz. Buna görə Sizə minnətdarlığımızı bildiririk. 2021-ci il sentyabrın 27-də Sizin və Mehriban xanımın iştirakı ilə yürüş keçirildi. Orada Surxay Noçuyevin şəklini həkk olunmuş lövhə ön cərgədə idi. Həmin lövhəni Sizin göstərişinizlə bizim ailəyə təqdim etdilər. Bu, bizim ailəmiz üçün ən

böyük hədiyyə oldu. Çox sağ olun, cənab Prezident.

Prezident İlham ƏLİYEV:

- Sağ olun. Allah bütün şəhidlərimizə rəhmət eləsin! Biz torpaqlarımızı onların canı-qanı bahasına işğalçılardan azad etmişik. Şəhid olmuş hər bir insan, gənc bizim üreyimizdə, Azərbaycan xalqının üreyində əbədi yaşayacaq. Şəhidlərin adlarının əbədiləşdirilməsi üçün əməli işlər gedir, bundan sonra da gedəcək. Anım günündə təşkil olunan yürüş bütün Azərbaycan xalqının birliyini göstərdi, şəhidlərimizin xatirəsinə olan hörmətimizi göstərdi. Yürüşdə aparılan portretlər mənim göstərişimlə gözəl bir xatirə kimi şəhid ailələrinə təqdim edildi. Çünki onlar bizimlə olmasalar da, bu Zəfər yürüşünə bizimlə bərabər çıxıblar. Yeni bütün Azərbaycan o gün orada idi. Onların ruhu bu gün şaddır. Onlar az yaşayıblar, dünyadan gənc gediblər, şəhid olaraq gediblər. Amma onlar hər zaman üreyimizdə yaşayacaqlar. Sizin simanızda onların vali-

deynlərinə mən Prezident, Ali Baş Komandan kimi öz təşəkkürümü bildirmək istəyirəm. Çünki, doğrudan da, bizim şəhidlərimiz şüurlu şəkildə ölümə gədirdilər. Hamımız yaxşı bilirik ki, ağır döyüşlərdə o istehkamları yarmaq, oradan keçmək, dağlara qalxmaq, dağlara dirmaşmaq, xüsusilə Şuşa əməliyyatı tarixdə bəlkə də misli görünməmiş qəhrəmanlıq nümunəsidir. Bunu ancaq milli ruhda böyüyən insanlar edə bilərdilər. Sizin kimi valideynlər onları milli ruhda böyüdüb Vətənə bəxş etdiniz. Onlar da öz heyətlərini Vətənə bəxş etdilər. Mən sizi ürəkdən təbrik edirəm, təşəkkürümü bildirirəm və qucaqlayıram, bağırma basıram.

Əbdül NOÇUYEV:

- Çox sağ olun, cənab Prezident.

* * *

Xatirə şəkilləri çəkdirildi.

* * *

İmamverdi İSMAYILOV:

- Cənab Prezident, biz orta məktəbdə oxuyanda Zəngilanda

xoş bir ənənə var idi. Biz bu dağlara, təbiətin bu gözəl guşələrinə çaylardan çınqıllar yığıb gətirdik. Orada o çınqıllardan ürək sözlərini yazırdıq. Vətənlə bağlı sözlərimizi yazırdıq. Yeni tarixi Siz dikte etdiniz, yeni tarixin müəllifisiniz. Ona görə Zəngilanda tikiləcək məktəbin şagirdləri, bugünkü müasir tariximizə, Zəfər tariximizə şahidlik edən gənclərimiz yenidən çınqıllar və daşlar daşayıb bu təpələrdə Azərbaycanın əzəmətlə dalğalanan o bayraqlarının altında Azərbaycanın xaritesini çəkəcək və yeni sözlər yazacaqlar. Yazacaqlar "Qarabağ Azərbaycandır!" Bu yurdların xilaskarına eşq olsun! Böyük qayıdışımız mübarək, cənab Prezident!

Prezident İlham ƏLİYEV:

- Bu gün yarımstansiyanın da açılışını etdik. Mənə məlumat verildi ki, sovet vaxtında Zəngilan rayonunun ümumi enerji tələbatı cəmi 7 meqavat idi, çünki əhali o qədər də çox deyildi. İndi isə biz gələcək inkişafı nəzərə almaq şər-

ti ilə yarımstansiyanı 50 meqavatlıq etdik. Bir də ki əhali artıb. İşğala qədər Zəngilan rayonunun əhali təqribən 30 mindən bir qədər çox idi. İndi 45 minə çatıb və əminəm ki, zəngilanlıların hamısı gəlib burada, belə bir gözəl yerə, doğma vətəndə yerləşəcək.

Sakin:

- Təşəkkür edirik, cənab Prezident.

Prezident İlham ƏLİYEV:

- Biz indi məscidi də bərpa edirik.

Axund:

- Bu məsciddə axund işləmişəm. Mehriban xanıma da təşəkkür edirik. Bu xoş günləri bizə yaşatdığınıza görə Sizə bir daha təşəkkür edirəm. Əslində, Siz bizə ikinci dəfə Zəngilanda yaşamağı qismət edibsiniz. Cənab Prezident, Sizə bütün Zəngilan camaatı adından təşəkkür edirəm.

Birinci xanım Mehriban ƏLİYEV:

- Çox sağ olun.

Prezident İlham ƏLİYEV:

- Çox sağ ol. Heydər Əliyev

Fondu məscidin bərpası ilə məşğuldur, artıq orada lövhələr də qoyulub. Biz də burada olanda simvolik olaraq təməl daşını da qoyduq. Onu da bərpa edəcəyik.

Birinci xanım Mehriban ƏLİYEV:

- O qalan hissəni.

Prezident İlham ƏLİYEV:

- Bəli, qədimdən qalan o hissəni bərpa edəcəyik. Mənə dedilər ki, sovet vaxtında ora klub idi, ya da anbar.

Sakin:

- Ora bizim kəndimizin məscididir. Azərbaycanın böyük münib meşələrindən biridir.

Prezident İlham ƏLİYEV:

- Sizin kəndiniz buradadır?

Sakin:

- Bəli, Vənədi kəndi, aşağıdadır. Bütün ağacları qırıblar - cökə, palıd, vələs, ulas. Tarixin çox məşhur ağacları olan böyük meşələrdən biri olub.

Prezident İlham ƏLİYEV:

- Kəsib daşayıblar ağacları. Biz Bəsitçayda olanda gördük ki, het-

ta kötökləri yandırılar. Kəsiblər ağacları, yandırılar. Bəsitçay qoruğunun bir hissəsi qalıb, ora 100 hektardan böyük bir ərazi idi.

Sakin:

- Bəli, dövlət qoruğu olub əvvəllər.

Prezident İlham ƏLİYEV:

- Bəli, siz də dediniz, Avropa da birinci çinar meşəsidir.

Sakin:

- Cənab Prezident, Ali Baş Komandan, sərkərdə kimi 44 günü nə qədər rahat keçirdiniz. Dünyanın bu vaxtında belə qərar qəbul etmək, savaşı bu cür Zəfərlə başa çatdırmaq, bunları belə peşəkərliliklə idarə etmək Sizin əsl liderliyinizdən xəbər verir. Cənab Prezident, çox sağ olun, çox minnətdarıq.

Prezident İlham ƏLİYEV:

- Siz sağ olun.

Sakin:

- Zəngilan azad olunan gün zəngilanlıları bu ocağa topladınız. Çox sağ olun, minnətdarıq.

Prezident İlham ƏLİYEV:

- Çox sağ olun.

Sakin:

- Tarix unudulmur.

Prezident İlham ƏLİYEV:

- Tarix gündür. Tarix həmişə olacaq. 20 oktyabr həm zəngilanlılar üçün, həm bütün xalqımız üçün əbədi bir Zəfər günü kimi qalacaq. Çünki azad edilmiş hər bir şəhərin azad olunma günü tarixi Zəfər günüdür.

Sakinlər:

- Cənab Prezident, Mehriban xanım, gün o gün olsun ki, Sizi abad Zəngilanda qarşılaya bilək. Sizə uğurlar arzu edirik. Qədəmləriniz uğurlu olsun. Çox sağ olun. İnşallah, abad Zəngilanda gözleyəcəyik.

Birinci xanım Mehriban ƏLİYEV:

- İnşallah. Allah amanında. Sağ olun.

Prezident İlham ƏLİYEV:

- Bir daha təbrik edirəm.

Sakinlər:

- Sağ olun, hər şeyə görə sağ olun.